

Tájékoztató tartási igények külföldi érvényesítéséről

A családjogi jogviszonyon alapuló tartási igénynek külföldön való érvényesítéséhez állami segítségnyújtásnak akkor van helye, ha a másik érintett állammal tartási ügyekben való együttműködést biztosító európai uniós rendelet, nemzetközi szerződés vagy viszonyosság áll fenn.

Az együttműködésre EU-tagállamokkal (kivéve Dániát) a **4/2009/EK rendelet** ad lehetőséget. A rendelet szövege elérhető itt: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:007:0001:0079:HU:PDF>. A továbbiakban ez a tájékoztató a tartási EU-rendelettel nem foglalkozik, annak alkalmazásáról ld. a Gyakorlati útmutató a határokon átnyúló tartási ügyek intézéséhez az Európai Unióban c. külön tájékoztatót.

Bizonyos EU-n kívüli államokkal (ld. egyezmények listája az egyes államokkal) a **tartásdíj külföldön való behajtása tárgyában, New Yorkban, 1956. évi június hó 20. napján kelt ENSZ-egyezmény** (Magyarországon kihirdette az 1957. évi 53. tvr.) kerül alkalmazásra.

Magyarország és az Amerikai Egyesült Államok között tartási ügyekben való együttműködésre a **magyar-amerikai tartási viszonyosság** (8001/2007. IRM tájékoztató) biztosít lehetőséget.

Az adott állammal alkalmazandó európai uniós rendelet, nemzetközi szerződések vagy viszonyosság határozza meg, hogy mi iránt terjeszthető elő kérelem. A tartásra jogosult általában kérheti magyar tartási határozat külföldi elismerését és végrehajtását (amennyiben erre Magyarország és az érintett állam közötti európai uniós rendelet, nemzetközi szerződés vagy viszonyosság lehetőséget biztosít), a tartásdíj-fizetési kötelezettség külföldi megállapítását (szükség esetén ennek előkérdéseként az apaság megállapítását is), vagy a tartásdíj külföldi felemelését. Az EU-tagállamokkal alkalmazandó 4/2009/EK rendelet és a magyar-amerikai viszonyosság az előbbieken túl arra is lehetőséget biztosít, hogy az adós kérelmet terjeszthessen elő a tartásdíj külföldi leszállítása, illetve a tartásdíj-fizetési kötelezettség megszüntetése iránt (amennyiben a körülmények lényegesen megváltoztak), továbbá a tartásdíjat előlegező állami szerv kérelmet terjeszthessen elő a megelőlegezett tartásdíj adóستól való behajtása iránt.

A tartásra jogosult vagy kötelezett a tartási igényének érvényesítéséhez nem köteles a magyar hatóságok segítségét, illetőleg a fenti jogszabályokban biztosított lehetőségeket igénybe venni. Személyesen, illetőleg általa meghatalmazott jogi képviselő útján önállóan is érvényesítheti a tartási igényét bármelyik külföldi államban, ennek során az ügyben eljárhat, pert indíthat, kérheti a magyar bíróság jogerős határozatának végrehajtását.

Ha az érintett másik állammal nincs európai uniós rendelet, nemzetközi szerződés vagy viszonyosság hatályban a tartási igények érvényesítéséről, a tartási igény külföldön való érvényesítéséhez állami segítség nem adható, a jogosult vagy kötelezett csak maga érvényesítheti igényét személyesen vagy általa meghatalmazott külföldi jogi képviselő útján.

A 4/2009/EK rendelet és a magyar-amerikai viszonyosság alkalmazásáról a 2011. évi LXVII. tv., a New York-i egyezmény hazai végrehajtására pedig a 9/1957. (IX. 13.) IM rendelet tartalmaz rendelkezéseket.

A magyar bíróság tartásdíjat megállapító határozata Magyarországon való végrehajtásának nem akadálya az, hogy a kötelezett külföldön lakik (külföldi állampolgár). Ha tehát a magyar bíróság által jogerősen tartásdíj fizetésére kötelezett személynek Magyarországon végrehajtható jövedelme vagy vagyona van (akár ingatlan, akár ingó), a tartási igényt célszerű elsősorban ennek a belföldön található vagyonnak az igénybevételevel érvényesíteni. Amennyiben az adósnak Magyarországon nincs végrehajtható jövedelme vagy vagyona, a magyar bíróság közvetlenül

nem intézkedhet a tartásdíj külföldi behajtása iránt (nem bocsáthat ki végrehajtási lapot, letiltó végzést). A magyar bíróság feladata ebben az esetben az, hogy a kérelmezőnek a fenti külföldi eljárások megindításához segítséget nyújtson.

A határokon átnyúló tartási ügyekben a külföldre továbbítandó iratok (kérelem és mellékletek) fordításáról, illetve lefordíttatásáról a KIM Nemzetközi Magánjogi Főosztálya intézkedik. A kérelem felvételére illetékes bíróságnak az iratok megküldésével egyidejűleg közölnie kell a Nemzetközi Magánjogi Főosztállyal, hogy a kérelmezőt teljes költségmentességben részesítette, illetőleg részleges költségmentességet élvez, vagy nem élvez költségmentességet, s az előrelátható fordítási költségeket ennek megfelelően a bíróságon letétbe helyezte. Ezekben az ügyekben ugyanis a kérelmezőt tárgyi költségmentesség vagy tárgyi költségfeljegyzési jog nem illeti meg, kérheti azonban, hogy őt a bíróság részesítse személyes költségmentességben (2011. évi LXVII. tv. 8-9.§, 9/1957. (IX. 13.) IM rendelet 4. §). A fordítási költségeket a fordító iroda számlában közli a bírósággal, s a díjat a bíróság ennek alapján utalja át az OFFI-nak.

Tartásdíj érvényesítése a New York-i tartási egyezmény alapján

A Magyarországon lakó tartásra jogosult személy a tartási igényét a tartásdíjak külföldön való behajtása tárgyában New York-ban, az 1956. évi június hó 20. napján kelt (kihirdette: 1957. évi 53. tvr.) egyezmény (a továbbiakban: a New York-i tartási egyezmény) alapján érvényesítheti olyan személlyel szemben, aki az EU-n kívül, az egyezmény részes államainak valamelyikében lakik. Az egyezmény alapján nemcsak gyermektartásdíj iránti igényt lehet érvényesíteni, hanem minden családi jogviszonyon alapuló tartás iránti igényt, így szülőtartásra és házastársi tartásra vonatkozó igényt is.

A New York-i tartási egyezmény lényege az, hogy a tartásdíjra jogosult személy (az egyezmény szerinti ún. „hitelező”) lakóhelye szerinti állam erre kijelölt illetékes hatóságának (az egyezmény szerinti ún. „áttevő hatóság”-nak) megkeresésére a tartásdíjfizetésre kötelezett személy (az egyezmény szerinti ún. „adós”) lakóhelye szerinti állam erre illetékes hatósága (az egyezmény szerinti ún. „átvevő intézmény”) a saját államában minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a tartásdíjra jogosult személy hozzájuthasson az őt megillető tartásdíjhoz (felszólítja az adóst a fizetésre, meghallgatja, pert indít ellene, a behajtást végrehajtás útján is szorgalmazza stb.)

Tartási igény érvényesítésének a New York-i tartási egyezmény szerinti módjára maga az egyezmény, valamint az annak végrehajtásáról szóló, a 9/1957. (IX. 13.) IM rendelet (a továbbiakban: a New York-i tartási egyezmény végrehajtásáról szóló rendelet), valamint a kialakult gyakorlat az irányadó.

A kérelmet a hitelező bármelyik helyi (kerületi) bíróságnál előterjesztheti.

A tartási igénynek a New York-i tartási egyezmény alapján való érvényesítésére irányuló kérelem tárgya az, hogy az adós lakóhelye szerinti állam átvevő intézménye az egyezménynek megfelelően tegye meg mindazokat az intézkedéseket, amelyekre a tartásdíj érvényesítése és behajtása érdekében szükség van, e célból a szükséghez képest járjon el, indítson pert, kérje a végrehajtási eljárás megindítását és lefolytatását. A kérelmet jegyzőkönyvbe kell foglalni. A jegyzőkönyvet a bíróság készíti el, amikor a hitelező jelentkezik, hogy a tartási igényét érvényesíteni kívánja. A jegyzőkönyvhöz csatolni kell az egyezményben előírt mellékleteket, továbbá az igény, illetőleg az igény érvényesítése iránti kérelem megalapozásához szükséges egyéb iratokat. A kérelmet tartalmazó jegyzőkönyvet az illetékes külföldi átvevő intézményhez

való továbbítás végett az összes melléklettel együtt a bíróság a KIM Nemzetközi Magánjogi Főosztályának küldi meg.

A tartási igény érvényesítésére irányuló kérelmet tartalmazó jegyzőkönyvben fel kell tüntetni az egyezmény 3. cikkének 4. bekezdésében felsorolt adatokat. A kérelemben meg kell adni azt az időpontot, amelytől fogva a hitelező a tartásdíjat igényli. A hitelezőnek a jegyzőkönyvben kell előadnia azt a kérelmét, hogy az eljáró külföldi hatóságok részesítsék a költségmentesség kedvezményében.

***Iratminta a New York-i egyezmény szerinti
kérelemről felvett jegyzőkönyvhöz***

Szombathelyi Városi Bíróság

..... *ügyszám*

JEGYZŐKÖNYV

Készült a Szombathelyi Városi Bíróságon 2011. október 14-én

Megjelent a hitelező: Nagy Péterné Kiss Katalin Sopronban, 1974. január 10-én született, anyja neve: Szabó Katalin, műszaki rajzoló foglalkozású, magyar állampolgár, 9700 Szombathely, Arany János u. 20. szám alatti lakos hitelező előadja a következőket:

Az adóssal 1994. február 20-án kötöttem házasságot, ebből a házasságból született 1995. március 1-én Nagy János nevű gyermekünk. 1998. nyarán az adós külföldre távozott, és onnan a mai napig nem tért vissza, és a gondozásom alatt álló gyermekünk részére semmiféle anyagi támogatást nem nyújt. Házasságunk ma is fennáll.

Kérem Ausztrália átvevő intézményét, hogy a tartásdíj külföldön való behajtása tárgyában New Yorkban, az 1956. évi június hó 20-án kelt egyezmény alapján tegye meg a megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy az adós a gondozásom alatt álló János nevű gyermekünk részére fizessen 2011. április 1. napjától kezdődően havi 15 000 Ft mértékű gyermektartásdíjat. Kérem az eljárásokat számomra költségmentesen lefolytatni.

Az adós: Nagy Péter Budapesten, 1971. szeptember 3-án született, anyja neve: Balogh Mária, gépkocsivezető, magyar állampolgár, címe: 164 Commercial Rd, Prahran, Melbourne, 3181, Ausztrália

Elolvasás után aláírták:

*dr. Katona Imre
bíró*

*Nagy Péterné Kiss Katalin
hitelező*

*Kovács Józsefné
jegyzőkönyvvezető*

P. H.

A New York-i tartási egyezmény alapján meginduló eljárásban a jegyzőkönyvhöz csatolni kell a külföldi átvevő intézmény számára adott meghatalmazást. A meghatalmazásnak azt kell tartalmaznia, hogy a hitelező (vagy törvényes képviselője) meghatalmazza az átvevő intézményt az adós ellen a tartásdíj érvényesítése és behajtása érdekében szükséges valamennyi intézkedés megtételére; szükség esetén az adós ellen a külföldi bíróság előtti per megindítására, a peres eljárásban vagy azon kívül egyezség megkötésére, a végrehajtás érdekében szükséges intézkedések megtételére, továbbá arra, hogy mindezek tekintetében tetszés szerint további meghatalmazottakat nevezzen ki. A meghatalmazást kiskorú gyermek tartása iránti igény érvényesítése esetében a szülői felügyeletet ellátó szülő, a gyám a saját nevében adja meg. Ez arra az esetre is vonatkozik, ha a szülők házassága fennáll.

A meghatalmazást a bíróság készíti el.

***Iratminta a New York-i egyezmény szerinti
meghatalmazáshoz***

*Szombathelyi Városi Bíróság
..... ügyszám*

MEGHATALMAZÁS

Meghatalmazom Ausztrália átvevő intézményét Nagy Péter (164 Commercial Rd, Prahran, Melbourne, 3181, Ausztrália) ellen Nagy János nevű, gondozásom alatt álló gyermekünk javára megítélt a tartásdíj végrehajtása, az összegek átutaltatása iránt a megfelelő intézkedések megtételére, a szükséges eljárások foganatosítására, végül arra is, hogy a megfelelő eljárásoknak a lefolytatására választása szerint további meghatalmazottakat jelölhessen ki.

Szombathely, 2011. október 14.

*Nagy Péterné Kiss Katalin
hitelező*

Nagy Péterné Kiss Katalin személyazonosságát az AU-V 017 343 számú személyi igazolványával tanúsította.

*dr. Katona Imre
bíró
P. H.*

A New York-i tartási egyezmény szerinti eljárásban a gyermektartásdíj érvényesítése iránti kérelmet tartalmazó jegyzőkönyvhöz csatolni kell a gyermek születési anyakönyvi kivonatát, és ha a gyermek házasságból született, a szülők házassági anyakönyvi kivonatát. Az anyakönyvi kivonatokat a bíróság hivatalból szerzi be, és e célból megkeresi a születést és a házasságkötést anyakönyvező anyakönyvvezetőt. A New York-i tartási egyezmény alapján folyó eljárás céljára kiállított anyakönyvi kivonatokat illetégmentesen kell kiállítani (Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 33. § (2) bekezdés 5. d) pontja]

Ha a New York-i tartási egyezmény alapján folyó eljárás tárgya olyan gyermek tartása iránti igény érvényesítése, aki házasságból született, de szülei házasságát a bíróság jogerősen felbontotta, a tartásdíj érvényesítése iránti kérelmet tartalmazó jegyzőkönyvhöz két példányban

csatolni kell a jogerős bontóítéletet is. Az ítélet jogerőre emelkedését a jogerőre emelkedés időpontját is tartalmazó záradékban kell tanúsítani. Ha a magyar bíróság a gyermek szülői felügyeletének kérdésében is határozott - ugyancsak két példányban és a jogerőt megállapító záradékkal - csatolni kell ezt a határozatot is.

Ha a New York-i tartási egyezmény alapján folyó eljárás tárgya olyan gyermek tartása iránti igény érvényesítése, akinek szülei a születésekor nem voltak házastársak, a tartásdíj érvényesítése iránti kérelmet tartalmazó jegyzőkönyvhöz hiteles másolatban csatolni kell azokat az iratokat is, amelyek igazolják, hogy a külföldön lakó adós a magyar jog szerint a gyermek apja (az apaságot megállapító jogerős ítéletet, a Csjt. 37. §-ának megfelelő teljes hatályú apai elismerés esetében az elismerésről szóló jegyzőkönyv hiteles fénymásolatát, utólagos házasságkötés esetében a szülők házassági anyakönyvi kivonatát).

A New York-i tartási egyezmény alapján folyó eljárásban célszerű a kérelmet tartalmazó jegyzőkönyvhöz a magyar bíróság tartásdíjat megállapító határozatát abban az esetben is csatolni, ha az az adós lakóhelye szerinti államban egyébként nem ismerhető el, illetőleg nem hajtható végre. Az adós lakóhelye szerinti államban a tartási ügyben eljáró bíróság, illetőleg más hatóság ezt az eljárása során (pl. bizonyítási anyagként) így is figyelembe veheti. A határozatokat a jogerőt megállapító záradékkal, hiteles másolatban kell a mellékletek között a Nemzetközi Magánjogi Főosztálynak megküldeni.

A New York-i tartási egyezmény alapján folyó eljárásban a tartásdíj érvényesítése iránti kérelmet tartalmazó jegyzőkönyvhöz csatolni kell a hitelező vagyoni és kereseti viszonyainak igazolására alkalmas iratokat. E célra a költségmentesség engedélyezésének alapjául szolgáló körülmények igazolásáról szóló többször módosított 2/1968. (I. 24.) IM rendeletben előírt igazolást kell a hitelezőnek beszereznie.

A New York-i tartási egyezmény alapján folyó eljárásban az illetékes külföldi átvevő intézmény a Nemzetközi Magánjogi Főosztályt tájékoztatja az ügy állásáról, a tartási igény érvényesítésére irányuló eljárásban szükségessé váló intézkedésekről és az eljárás eredményéről. A Nemzetközi Magánjogi Főosztály közvetlenül a hitelezőt tájékoztatja az eljáró átvevő intézmény közléseiről, az eljárásban megteendő nyilatkozatáról, a tartásdíj megállapításáról, illetőleg az igény elutasításáról és általában minderről, amiről a hitelezőnek tudomást kell szereznie. Ha a külföldi eljárásban a hitelező nyilatkozatára van szükség, a Nemzetközi Magánjogi Főosztály a bíróságot közvetlenül is értesítheti, és kérheti a hitelező meghallgatása és megfelelő jogi tájékoztatása után állásfoglalásának jegyzőkönyvben történő felvételére.

Tartási igény érvényesítése az Amerikai Egyesült Államokkal kialakított viszonyosság alapján

Tartásdíj iránti igényt Magyarország és az Amerikai Egyesült Államok viszonylatában a két állam közötti tartási viszonyosság (8001/2007. (IK. 2.) IRM tájékoztató) alapján lehet érvényesíteni. A viszonyosság a gyermektartási igények érvényesítésére terjed ki (határozatok kölcsönös elismerésére és végrehajtására, tartásdíj megállapítására, felemelésére, leszállítására, megszüntetésére, állami előleg behajtására). Amennyiben a gyermektartási igény érvényesítéséhez előkérdésként a gyermek apaságának megállapítása szükséges, a viszonyosság alapján a magyar és az amerikai hatóságok ebben is segítséget nyújtanak. A viszonyosság a házastársi tartásra csak annyiban terjed ki, amennyiben a kiskorú gyermeket nevelő szülő javára a bíróság házastársi tartást állapított meg, és a kérelem a házastársi tartásról szóló határozat

elismerésére és végrehajtására is irányul. A viszonyosság egyéb családjogi tartási formákra nem terjed ki.

A magyar-amerikai tartási viszonyosság szerinti ügyekben a 2011. évi LXVII. tv. rendelkezései alkalmazandóak.

A tartási viszonyosság magyar központi hatósága a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Nemzetközi Magánjogi Főosztálya (1357 Budapest, Pf. 2., tel: (1) 795-4846, fax: (1) 795-0463, e-mail: nemzm@kim.gov.hu). A viszonyosság amerikai központi hatósága a Department of Health and Human Services, Office of Child Support Enforcement (az Egészségügyi és Szociális Szolgáltatások Minisztériuma, Gyermektartási Iroda). Az egyes ügyekben ugyanakkor az amerikai tagállamok gyermektartási hatóságai járnak el, amelyek az adott tagállam nevében (és nem a kérelmező képviselőjében) lépnek fel; így az amerikai gyermektartási hatóság és a magyarországi kérelmező között nem ügyvéd-ügyfél kapcsolat van, az amerikai gyermektartási hatóság például nem köteles fellebbezni az amerikai bíróság I. fokú határozata ellen, ha a kérelmező azt kéri.

A viszonyosság alapján az alábbi típusú kérelmek terjeszthetők elő:

1. A tartásra jogosult (illetve törvényes képviselője) kérheti a magyar tartási határozat USA-beli elismerését és végrehajtását. A gyermektartásdíjat megállapító magyar bírósági határozatokat az illetékes amerikai tagállami hatóság „nyilvántartásba veszi” (végrehajthatóvá nyilvánítja). Az adós a nyilvántartásba vétel ellen meghatározott időn belül meghatározott okokra hivatkozással kifogással élhet (pl. az adóst az ellene indult eljárásról nem értesítették, emiatt nem élhetett védekezési jogával). Kifogás hiányában a határozat végrehajtható és az amerikai jog előírásai szerint sor kerül a tartásdíj behajtására. Az amerikai hatóságok nem jogosultak az USA-n kívüli bankátutalásra, ezért a tartásdíjat csak küldik a magyar központi hatóságnak, amely azokat továbbítja a jogosultnak. Amennyiben az adós kifogással él, az amerikai bíróság tárgyalást tart. A tárgyaláson a magyarországi kérelmezőnek nem kell megjelennie. Amennyiben az adós kifogása alaposnak bizonyul és az amerikai bíróság eljárásjogi okból elutasítja a magyar bírósági határozat elismerésére és végrehajtására irányuló kérelmet, a jogosult a viszonyosság alapján kérheti a tartásdíjnak az amerikai bíróság vagy más hatóság általi megállapítását.

Kitöltendő nyomtatványok: Egységes tartási kérelem, Nyilatkozat az elismeréshez és végrehajtáshoz, hátralék esetén Nyilatkozat a közvetlen tartásdíj-fizetésről és gyermekgondozásról. Mellékelni kell a tartási határozat(ok) hiteles másolatát.

2. A tartásra jogosult (illetve törvényes képviselője) kérheti a tartásdíjnak az amerikai bíróság vagy más hatóság általi megállapítását. Ez esetben az eljáró amerikai tagállam belső joga alkalmazandó a tartásra jogosultságra, a tartásdíj összegére. Az amerikai tárgyaláson a kérelmező megjelenése nem szükséges. A tartásdíj-fizetési kötelezettség megállapítását követően kerülhet sor a megállapított tartásdíj behajtására, az amerikai végrehajtási jogszabályok szerint. Az amerikai gyermektartási hatóságok nem jogosultak az USA-n kívüli bankátutalásra, ezért a tartásdíjat csak küldik a magyar központi hatóságnak, amely azokat továbbítja a jogosultnak. Amennyiben az apaság jogilag még nem tisztázott, a tartásdíj megállapítása iránti kérelemmel együtt az apaság megállapítása is kérhető az amerikai bíróságtól. Ez esetben – amennyiben a kérelmezett az apaságot önként nem ismeri el - DNS-vizsgálatra kerül sor egy amerikai laboratóriumban, amelyhez a magyarországi gyermektől és az édesanyától származó, az illetékes orvosszakértői intézetben levett DNS-mintát (nyálmintát) kell megküldeni az amerikai laboratóriumnak, a magyar központi hatóságon keresztül. Az orvosszakértői intézet közreműködését a kérelmező lakóhelye szerint illetékes magyar bíróság rendeli el, az orvosszakértői intézet a levett mintát a magyar központi hatóságnak továbbítja.

Kitöltendő nyomtatványok: Egységes tartási kérelem, Általános nyilatkozat. Mellékelni kell a gyermek születési anyakönyvi kivonatát, illetve – ha a gyermek házasságon kívül született – a teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatról szóló jegyzőkönyv vagy az apaságot megállapító ítélet hiteles másolatát. Ha a kérelem apaság megállapítására is irányul, ki kell tölteni a Származás megállapításához szükséges nyilatkozatot is.

3. A tartásra jogosult (illetve törvényes képviselője) kérheti a tartásdíjnak az amerikai bíróság általi felemelését. Ilyen kérelem csak akkor terjeszthető elő, ha a tartásdíjat amerikai bíróság állapította meg. Ha ugyanis a tartásdíjat magyar bíróság állapította meg, a magyar bírósági határozat módosítására az amerikai bíróságoknak az amerikai jog szerint nincs joghatóságuk. Ez esetben a tartásdíj felemelése a magyar bíróságtól kérhető; utóbb a magyar-amerikai tartási viszonyosság alapján kérhető a tartásdíjat felemelő magyar bírósági határozat USA-beli elismerése és végrehajtása.

Kitöltendő nyomtatványok: Egységes tartási kérelem, Általános nyilatkozat. Mellékelni kell a módosítani kívánt tartási határozat hiteles másolatát.

4. A magyarországi adós kérheti a tartásdíj USA-ban történő leszállítását vagy megszüntetését. Leszállítási vagy megszüntetési eljárás főszabály szerint csak a jogosult lakóhelye szerinti állam bíróságánál indítható. Ezért amennyiben USA-ban élő tartásra jogosult a tartásdíj behajtása iránt eljárást indít magyarországi adós ellen, a magyarországi adós – amennyiben anyagi helyzete az amerikai tartási határozat meghozatala óta jelentősen megváltozott – kérheti a magyar és amerikai központi hatóságok közreműködésével a tartásdíj leszállítását vagy megszüntetését.

Kitöltendő nyomtatványok: Egységes tartási kérelem, Általános nyilatkozat. Mellékelni kell a módosítani kívánt tartási határozatot és az adós anyagi helyzetének megváltozását igazoló iratokat.

5. A tartásdíj állami előlegezését elrendelő magyar hatóság kérheti az állam által előlegezett tartásdíj behajtását az USA-ban élő adóstól. Ez esetben a hatóság mint kérelmező a magyar bíróság tartási határozatának elismerése és végrehajtása iránti kérelmet terjeszthet elő, az állam által előlegezett tartásdíj erejéig. Ilyen kérelmek előterjesztése előtt célszerű a magyar központi hatóságnál érdeklődni a tartásra jogosult által az USA-ban élő adós ellen indított tartási ügy állásáról; ha ugyanis abban az eljárásban megállapításra került, hogy az adósnak nincs végrehajtható jövedelme vagy vagyona, vagy ismeretlen helyen tartózkodik, az állami előleg behajtása iránti eljárás megindítása nem indokolt.

Kitöltendő nyomtatványok: Egységes tartási kérelem, Nyilatkozat az elismeréshez és végrehajtáshoz. Mellékelni kell a tartási határozat(ok) és az állami előlegezést elrendelő határozat hiteles másolatát és az előlegezett összegről szóló igazolást.

A magyar-amerikai tartási viszonyosság alapján indult eljárások a felek számára tárgyi költségmentesek (a felek vagyoni-jövedelmi viszonyaitól függetlenül ingyenesek), beleértve az apaság megállapításához esetleg szükséges DNS-vizsgálatok költségeit is (a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 85/A.§ (5) bekezdés).

A kérelmezők a magyar-amerikai tartási viszonyosság céljaira kidolgozott kétnyelvű nyomtatványokon terjeszthetik elő kérelmüket az illetékes helyi bíróságon; a nyomtatványokat a kérelmező írja alá; aláírását az eljáró bíró (bírósági titkár) aláírásával és pecsétjével hitelesíti. A nyomtatványokon túl a kérelemről jegyzőkönyv felvétele nem szükséges.

Az „egységes tartási kérelem” c. nyomtatványt (*Uniform Support Petition*) valamennyi kérelem-típus esetén ki kell tölteni. Célja a kérelem tárgyának és mellékleteinek meghatározása. A fejléct a bíróságnak nem kell kitölteni, azt a központi hatóság tölti ki.

A nyomtatványban fel kell tüntetni a gyermek nevét, adatait, illetve azt, hogy milyen típusú kérelemről van szó. A nyomtatványt a kérelmező a 4A. pontban írja alá; aláírását az eljáró bíró (bíróági titkár) aláírásával és pecsétjével hitelesíti. A 4B. pontot üresen kell hagyni (az az amerikai kérelmezők által kitöltendő mező).

A „nyilatkozat az elismeréshez és végrehajtáshoz” (*Registration Statement*) azon esetekben töltendő ki, amelyben a kérelem tárgya magyar tartási határozat USA-ban történő elismerése és végrehajtása. Célja a végrehajtandó magyar tartási határozatra vonatkozó és a végrehajtást elősegítő legfontosabb adatok megadása. A fejléct a bíróságnak nem kell kitölteni, azt a központi hatóság tölti ki. Az 1. pontban meg kell jelölni, hogy a határozatot mely USA-tagállamban (pl. Florida) kéri végrehajtani. Amennyiben a tartásdíj összegét a magyar bíróság forintban állapította meg, meg kell jelölni, hogy a határozathozatal napján mi volt az MNB hivatalos USD-forint középárfolyama (ez az adat lekérdezhető a <http://www.mnb.hu/arfolyam-lekerdezes> honlapról). Az 5. pontban fel kell tüntetni, hogy a magyar tartási határozatot már végrehajthatónak nyilvánították-e egy másik USA-tagállamban. Ez az eset áll fenn, ha az adós eredetileg pl. New York államban élt, ott a magyar tartási határozatot végrehajthatónak nyilvánították, majd utóbb az adós New Jersey államba költözött; a New Jersey-be irányuló kérelemben fel kell tüntetni, hogy a határozatot New Yorkban már végrehajthatóvá nyilvánították. A nyomtatványt a kérelmező a 8A. pontban írja alá; aláírását az eljáró bíró (bíróági titkár) aláírásával és pecsétjével hitelesíti. A 8B. pontot üresen kell hagyni (az az amerikai kérelmezők által kitöltendő mező).

Az „általános nyilatkozat” (*General Testimony*) azon esetekben töltendő ki, amikor a kérelem tárgya tartásra vonatkozó új határozat meghozatala (megállapítás, felemelés, leszállítás, megszüntetés). A fejléct a bíróságnak nem kell kitölteni, azt a központi hatóság tölti ki. A nyomtatványt a kérelmező a 12A. pontban írja alá; aláírását az eljáró bíró (bíróági titkár) aláírásával és pecsétjével hitelesíti. A 12B. pontot üresen kell hagyni (az az amerikai kérelmezők által kitöltendő mező).

A „származás megállapításához szükséges nyilatkozat” (*Affidavit in Support of Establishing Parentage*) azon esetekben töltendő ki, amennyiben a kérelem tárgya a tartásdíj-fizetési kötelezettség megállapításának előkérdéseként a származás (apaság) megállapítása. A fejléct a bíróságnak nem kell kitölteni, azt a központi hatóság tölti ki. A nyomtatványt a kérelmező a „Csak magyarországi használatra” rovatban írja alá; aláírását az eljáró bíró (bíróági titkár) aláírásával és pecsétjével hitelesíti. A „Csak USA bíróságok/ hatóságok használatára” rovatot üresen kell hagyni (az az amerikai kérelmezők által kitöltendő mező).

A „nyilatkozat a közvetlen tartásdíj-fizetésről és gyermekgondozásról” (*Affidavit of Direct Payments and Possession*) olyan esetekben töltendő ki, amikor a kérelmező tartási határozat USA-beli végrehajtását kéri és az adósnak a határozat alapján hátraléka áll fenn. Ez esetben a kérelmezőnek nyilatkoznia kell arról, hogy az adóstól közvetlenül (vagy az adós megbízásából más személytől) mekkora összeget kapott. Arról is nyilatkozni kell, hogy volt-e olyan hosszabb időszak, amikor a gyermek nem a kérelmező gondozásában állt. A fejléct a bíróságnak nem kell kitölteni, azt a központi hatóság tölti ki. A nyomtatványt a kérelmező a „Csak magyarországi használatra” rovatban írja alá; aláírását az eljáró bíró (bíróági titkár) aláírásával és pecsétjével hitelesíti. A „Csak USA bíróságok/ hatóságok használatára” rovatot üresen kell hagyni (az az amerikai kérelmezők által kitöltendő mező).

A nyomtatványok angol nyelvű kitöltését a KIM Nemzetközi Magánjogi Főosztálya végzi. Szintén a Nemzetközi Magánjogi Főosztály gondoskodik a szükséges alátámasztó iratoknak angol nyelvre történő hiteles fordításáról a bíróság költségén. A fordítás költségét a bíróság viseli, amennyiben a kérelmezőt személyes költségmentességben részesítette. Ennek hiányában a kérelmezőnek kell a fordítási költségeket megelőlegeznie, és a bíróság felhívására bírósági letétbe helyezni. A KIM Nemzetközi Magánjogi Főosztálya a fordítást követően továbbítja a kérelmet és a szükséges mellékleteket a kötelezett lakóhelye szerinti USA-tagállam tartásdíjüggyekkel foglalkozó illetékes hivatalának a megfelelő intézkedések megtétele végett.

Ha a kötelezett amerikai lakóhelye vagy tartózkodási helye a kérelmező számára ismeretlen, formális kérelem előterjesztése előtt célszerű a KIM Nemzetközi Magánjogi Főosztályához fordulni, amely megkeresheti a kötelezett utolsó ismert lakóhelye szerinti USA-tagállam gyermektartási hatóságát vagy az USA szövetségi gyermektartási hatóságát a lakcímfelkutatás érdekében. Ehhez a kérelmezőnek vagy a bíróságnak meg kell adnia a kötelezett személyét illetően rendelkezésére álló adatokat (a kötelezett születési ideje, helye, utolsó ismert lakóhelye, anyja neve, apja neve, amerikai társadalombiztosítási száma).

Az eljárás menetéről és annak eredményéről a Nemzetközi Magánjogi Főosztályt az illetékes helyi amerikai tartási hatóság értesíti. Az eljárásról a kérelmezőt a KIM Nemzetközi Magánjogi Főosztálya folyamatosan tájékoztatja.

Tartási igény érvényesítése nemzetközi szerződés hiányában

Európai uniós rendelet, nemzetközi szerződés és viszonyosság hiányában nincs lehetőség a külföldi hatóságok segítségének igénybe vételére a tartási igény külföldi érvényesítéséhez. Ilyen esetben a tartásra jogosult vagy kötelezett csak személyesen vagy külföldi meghatalmazott jogi képviselő útján kezdeményezheti az illetékes külföldi bíróságnál az eljárást.

Külföldön élő kérelmező tartási igényének érvényesítése belföldön

A külföldön élő kérelmező a saját lakóhelye szerinti központi hatóság útján tartási igényének érvényesítéséhez a magyar központi hatóság segítségét a 4/2009/EK rendelet, a New York-i tartási egyezmény és a magyar-amerikai viszonyosság alapján kérheti. A 4/2009/EK rendelet és a magyar-amerikai tartási viszonyosság alapján a külföldi kérelmeket magyar központi hatóságként a KIM Nemzetközi Magánjogi Főosztálya fogadja, amely a 2011. évi LXVII. tv. szerint jár el. A New York-i tartási egyezmény szerinti kérelmeket annak magyar átvevő intézménye, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium Gyermekvédelmi és Gyámügyi Főosztálya fogadja és a New York-i egyezmény végrehajtási rendelete (9/1957. (IX. 13.) IM rendelet) alapján jár el.

Ha a külföldi kérelmező lakóhelye szerinti állammal nincs olyan európai uniós rendelet, nemzetközi szerződés, illetőleg viszonyosság, amely a külföldi személy tartási igényének belföldön való érvényesítési módját szabályozná, a külföldi személy tartási igényét személyesen vagy általa meghatalmazott magyar jogi képviselő útján az általános szabályok szerint érvényesítheti.